

Digigismus yläkouluun

Käytännön taidot ja oma tuottaminen

Oppilas osaa...

- valita sopivat työtavat ja välineet erilaisten digitaalisten tuotosten tekemiseen (esim. esitysgrafiikka, tekstinkäsittely, taulukkolaskenta ja videoeditointiohjelmaa).
- tallentaa, käyttää ja jakaa tiedostoja sujuvasti sekä pilvipalvelussa että muissa tallennuspaikoissa (esim. osaa valita tallennuspaikan, luoda kansion, nimetä tiedoston sekä poistaa ja järjestellä tiedostoja).
- käyttää tehokkaasti tekstinkäsittelyohjelmaa (esim. käyttää tyylejä, luoda sisällysluettelon, sientää kappaleita, tasata rivit, keskittää kuvat, käyttää oikolukua jne.).
- käyttää tehokkaasti esitysgrafiikkaa esityksen rakentamiseen ja esittämiseen (esim. teemat, animaatiot, linkit, rakenne, grafiikan piirtäminen, kuvien asettelu ja muotoilu).
- laskea ja piirtää kuvaavia taulukkolaskentaohjelmalla.

Tiedonhankinta sekä tutkiva ja luova työskentely

- Oppilas osaa käyttää tietolähteitä monipuolisesti tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana ja arvioida tiedon luotettavuutta kriittisesti (esim. tutustuu siihen, miten tietoa tuotetaan eri palveluihin ja miten hakukoneet esittävät tiedon).

Vuorovaikutus ja verkostoituminen

Oppilas osaa...

- tuottaa tietoa yhteisöllisesti (esim. O365, blogit, wikit, Reppu).
- etsiä verkosta kanavia yhteiskunnalliseen ja poliittiseen vaikuttamiseen.
- käyttää eri viestintäkanavia ja -tyylejä tarkoituksenmukaisesti myös kansainvälisissä yhteyksissä (esim. sähköposti, blogitekstit, Facebook, youtube).
- arvioida TVT:n mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa (esim. verkkopropaganda, wikileaks, automatisoinnin vaikutukset työpaikkoihin).

Vastuullinen ja turvallinen toiminta

Oppilas...

- ymmärtää ja tunnistaa tietoturvariskejä ja turvautuu tietojen häviämiseltä (esim. ymmärtää salasanaturvallisuuden ja osaa tehdä varmuuskopioita).
- ymmärtää tekijänoikeussäädökset ja osaa noudattaa niitä (esim. osaa käyttää CC-lisensioituja kuvia tai videoita ja lähdeviitteitä, eikä plagioi).
- pitää huolta tietosuojastaan (esim. ei jaa tietojaan julkisesti netissä).
- kiinnittää huomiota ergonomiseen työskentelyasentoon.

[eli mitä TVT taitoja tulee sinun TVT-taitotasotaulukon mukaan opettaman kullannupuille yläkouluun aikana](#)

Mitä tämä tarkoittaa?

Sinun tulee noudattaman opetussuunnitelmaa niiltä osin, jotka opetushallitus on viisautessaan määrännyt. Tämän sanoman mukaan toimiminen johdattaa sinut huomaamattasi tilanteeseen, jossa myös tämän TVT-taitotasotaulukon vaatimat osaamisen tasot tulevat saavutettaman. Erilaisia ohjeellisia vihjeitä opetussuunnitelmasta poimittuna Digigismuksen takasivulla.

Opetussuunnitelman oppiainekohtaisessa osassa määritellään, että oppilas...

Biologia

- tunnistaa lajeja esim. valokuvaamalla niitä. (7.lk) ●●
- raportoi metsätutkimusten tuloksia käyttämällä TVT:aa, digitaalinen kasvio (vaihtoehto). (8.lk) ●●●
- harjoittelee TVT:n käyttöä ihmisen biologiaan liittyvien testien yhteydessä. (9.lk) ●●●●

Fysiikka

- osaa hyödyntää TVT:aa tutkimusten eri vaiheissa, esim. ilmiöiden ja tutkimusten valo- tai videokuvaamisessa, mittaustulosten koonnissa sähköiseen muotoon sekä tiedon haussa ja muokkaamisessa. (7.lk) ●●●●
- käyttää TVT:aa mittaustulosten hankkimiseen ja esittämiseen ja osaa pohtia ilmiöitä myös havainnollistavien simulaatioiden avulla. (8.lk) ●●
- käyttää TVT:aa tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Hän osaa syventää tietämystään havainnollistavien animaatioiden ja simulaatioiden avulla. (9.lk) ●●

Kemia

- käyttää TVT:aa tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Hän käyttää simulaatioita ja animaatioita oppimisen tukena (esim. yhdisteiden rakentumisen hahmottamisessa). ●●●●

Käsityö

- ohjataan käyttämään TVT:aa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja dokumentoinnissa (kuvia, videota, kirjallinen selostus), yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa, sekä itse- ja vertaisarvioinnissa ja hän opiskelee suunnitteluohjelman käyttämistä oman tuotteen suunnittelussa, harjoittelee ohjelmointikielen komentoja ja ohjelmoi työkoneen valmistelemaan itsesuunniteltuja tuotteita. ●●●●

Ruotsi

- tallentaa puhetta ja tekstiä mobiililaitteilla. (7.lk) ●●●●
- hakee eri lähteistä tietoja Pohjoismaista. (7. ja 8.lk) ●●
- verkostoituu myös käyttäen sosiaalista mediaa. (9.lk) ●●●

Maantieto

- harjoittelee erilaisten kuvien ja karttapalvelujen sekä muun geomedian käyttöä. (7.lk) ●●●●
- tutustuu paikkatietojärjestelmien käyttöön, esim. navigaattorit ja sähköiset reittipalvelut. (8.lk) ●●●●
- tuottaa geomeidia käyttäen ohjelmistoja ja verkkopalveluja. (9.lk) ●●●●

Matematiikka

- soveltaa itsetehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua ja harjoittelee kirjoittamaan ohjelmakoodia, joka suorittaa yksinkertaisia laskutoimituksia tai piirtää geometrisia kuvioita. Hän harjoittelee vertailuoperaattoreiden käyttöä väite- ja ehtolauseissa tutustuessaan totuusarvoihin. (7.lk) ●●
- tekee yksinkertaisia ohjelmointitehtäviä ja samalla harjoittelee hyviä ohjelmointikäytänteitä. Hän oppii suunnittelemaan ja ohjelmoimaan algoritmin, jolla voidaan ratkaista jokin ongelma tai tehtävä, joka voi olla esim. animaatio tai peli. (8.lk) ●●
- käyttää TVT:aa kokoamaan ja muokkaamaan itse kerättyä tietoa, ratkoo matemaattisia ongelmia käyttämällä TVT:aa (esim. piirtämällä kuvaajia), laskee tilastollisia tunnuslukuja. Hän ohjelmoi ja harjoittelee hyviä ohjelmointikäytänteitä sekä oppii käyttämään funktioita ja muuttujia ohjelmointitehtävissä. Hän osaa jakaa ongelman osaongelmiin, ratkaista ne ohjelmoimalla ja yhdistää osat yhdeksi ratkaisuksi. (9.lk) ●●●●

Musiikki

- harjoittelee TVT-laitteiden ja -sovellusten käyttöä soittimena ja musiikin muokkaus- ja tallennusvälineenä. ●●●●
- harjoittelee ottamaan huomioon tekijänoikeudet. ●

Äidinkieli

- vahvistaa TVT:n käyttötaitoaan tekstien tuottamisessa ja harjoittelee tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä. (7.lk) ●●●●
- tarkastelee ja tuottaa suullisia, kirjallisia ja digitaalisia tekstejä erilaisissa, motivoivissa ja myös eettistä pohdintaa herättävissä viestintätilanteissa. Hän harjoittelee tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä. (8.lk) ●●●●
- noudattaa tekijänoikeuksia ja osaa merkitä lähteet. Hän toimii eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen. Hän syventää tiedonhaun taitoja. Hän harjoittelee tiedonhaun keskeisiä vaiheita ja oppii, mistä ja miten tietoa voi hakea. Oppilas harjaantuu arvioimaan tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta. (9.lk) ●●●●

Aineryhmittäin on hyvä keskustella toteutuksesta ja lisätäkin sisältöjä.

Sovella, keksi, toteuta! Don't panic!

Pirkanmaan seutukunnallisten TVT-osaamismerkkien pohjalta laatinut Markus Salakari.

Osaamismerkkien suoritukset kirjataan Reppu-ympäristössä olevaan TVT-osaamismerkki -kurssiin, missä luokanvalvoja käy vahvistamassa oppilaan suoritukset.

Lisämateriaalia: peda.net/lempaala/esi-ja-perusopetus/opetussuunnitelmaa-tukeva-materiaali/digitaidot

